

KLIMA- OG
ENERGIMINISTERIET

Klima- og energiministerens tale ved samråd CÅ, DA og DB i Miljø- og Planlægningsudval- get den

Vedr. klimatilpasning

Stillet af Anne Grethe Holmsgaard (SF) til besvarelse i åbent samråd

Spørgsmål CÅ:

”Anerkender ministeren, at der reelt er risiko for, at havvandstanden kan stige med op til 1,6 m inden 2100, og vil regeringen på baggrund af Arctic Monitoring Assessment Programmes – AMAP’s konklusioner revidere det officielle klimascenarie for Danmark, således at bl.a. kommunernes planlægning bringes i overensstemmelse med de forventede havstigninger?”

Spørgsmål DA:

”Hvordan vil regeringen sikre, at arealplanlægningen i Danmark tager fuld højde for de forventede vandstigninger ved planlægning af infrastruktur for transport, energi og vand/kloak samt planlægning af byggeri, kystsikring, havne og naturbeskyttelse?”

Spørgsmål DB:

”Vil regeringen revidere sin ad hoc-strategi for klimatilpasning, således at der udarbejdes en egentlig handlingsplan med bindende krav?”

Tak for de tre samrådsspørgsmål, som jeg gerne vil besvare samlet

AMAP-rapporten og havvandsstigning

Jeg har ingen grund til at anfægte AMAP-rapportens konklusioner om, at havvandstanden på globalt plan kan stige med op til 1,6 meter inden 2100. Dette tal inkluderer den nyeste viden fra de førende forskeres vurdering af afsmeltningen fra iskapperne.

Når disse tal er højere end hvad FN's klimapanel udmeldte i 2007, er det fordi panelet ikke medregnede effekterne af den øgede isafsmeltning. Disse konsekvenser er meget vanskelige at vurdere. Der er dog arbejdet meget på dette siden 2007, og på Københavns Universitets videnskabelige konference i marts 2009 var vurderingen, at havvandstanden globalt ville kunne stige med op til 1,5 m. Nu er forskernes viden yderligere konsolideret i AMAP-rapporten.

AMAP-rapporten omhandler altså den globale havvandstigning. Udmeldingen fra DMI på klimatilpasning.dk - om en forventet havvandstigning i Danmark på op til 1,2 meter med udgangen af århundredet - er udarbejdet med udgangspunkt

i den viden, der ligger til grund for AMAP-rapporten. Med andre ord – den nyeste viden er allerede inkluderet i udmeldingen på klimatilpasning.dk.

At der er forskel på vurderingen for Danmark og for kloden som helhed, er ganske naturligt og har at gøre med, hvordan Danmark fortsat hæver sig efter den sidste istid og med, hvordan vandet fordeles sig på kloden.

Jeg vil derfor gerne understrege, at der **ikke** er modstrid mellem de seneste AMAP-tal og den havvandstand, som kommunerne allerede anbefales at planlægge efter, når klimaændringerne skal indtænkes.

AMAP-rapportens vurdering af vandstandsstigningerne har ingen betydning for forventningerne til de generelle klimaforandringer og regeringens udmelding fra sidste år om det såkaldte A1B-scenarie, som kommunerne kan anvende i deres planlægning frem til midten af dette århundrede.

AMAP-rapporten giver altså ikke anledning til at ændre forudsætningerne for klimatilpassningsindsatsen i Danmark. Men den bidrager med vigtig ny viden specielt om de arktiske egne og om den forventede globale havvandsstigning. Jeg synes derfor, der er godt, at vi har fået AMAP-rapporten, da den bringer de fortsatte klimaforan-

dringer i fokus og det er min forhåbning, at rapporten vil give yderligere brændstof til de internationale klimaforhandlinger – i lighed med IEA's nye opgørelse af de globale CO2 udledninger.

Arealplanlægning og de forventede vandstigninger

Så er der det andet spørgsmål, ”om regeringen vil sikre, at arealplanlægningen i Danmark tager fuld højde for de forventede havvandstigninger ved diverse planlægning?”.

Som nævnt, er den nye vurdering af vandstandsstigningen i AMAP-rapporten i fuld overensstemmelse med, hvad kommunerne anbefales at planlægge efter i dag. Derfor er udgangspunktet for den fysiske planlægning i forhold til havvandstigninger også uændret.

Men jeg vil gerne benytte lejligheden til at nævne en række initiativer, som på statsligt niveau er igangsat i de senere år netop for at sikre, at arealplanlægningen i Danmark tager højde for de forventede havvandstigninger:

Det blev i 2009 indskrevet i Planloven, at der i kommuneplanen skal tages højde for de forventede havvandstigninger i de områder, der er i væsentlig risiko for oversvømmelse.

Miljøministeriet og Transportministeriet har for ganske nylig udsendt et forslag i høring til en fo-

reløbig udpegning af 9 områder, som er i risiko for oversvømmelse. Udpegningen er det første af tre plantrin med henblik på, at kommunerne i de endeligt udpegede risikoområder frem mod 2015 skal udarbejde risikostyringsplaner. Dette er en del af dansk implementering af EU's oversvømmelsesdirektiv.

Miljøministeriet har tilsvarende igangsat et forberedende arbejde, der skal undersøge mulighederne for at give kommunerne adgang til at udarbejde 'grønne lokalplaner', der også tilgodeser lokale hensyn til klimaændringer.

Ligeledes vil jeg nævne, at Miljøministeriet i forbindelse med revisionen af 'Fingerplanen' for Hovedstadsområdet har valgt at fokusere på ønsket om at lade de grønne kiler indgå i strategier for at mindske oversvømmelser i byområderne og samtidig skabe flere naturoplevelser.

På vejområdet har Vejdirektoratet i et internationalt samarbejde fået udviklet et GIS-planlægningsværktøj, der bl.a. bruges til at kortlægge risikoområder i forhold til klimaændringerne.

Derudover bliver der i selve projektfasen - når der anlægges nye veje - foretaget en løbende vurdering af klimatilpasningstiltagene.

Tilsvarende på baneområdet, hvor der tages der højde for havvandstigning ved nyanlæg og op-

graderinger af jernbaner. Banedanmark er i gang med at forbedre afvandingsforhold ved grøfter langs jernbanenettet. Af samme årsag er man ved at udvikle en ny afvandingspolitik, som skal sikre, at driften ikke går i stå, når der kommer kraftig nedbør.

Endelig i forhold til kysterne. Kystdirektoratet stiller løbende sin viden til rådighed om planlægning af de kystnære områder samt ved udbygning af havne. Det er med til at sikre, at planlægningen sker på et oplyst grundlag.

Jeg vil også nævne kystkonferencen, som afholdes hvert 2. år. Her deltager bl.a. kommuner og rådgiverne. I 2011 er ét af temaerne netop klimaændringer.

Det er derfor min vurdering, at der allerede er igangsat en lang række tiltag, der er med til at sikre, at man løbende tager højde for havvandstigning i arealplanlægningen.

Handlingsplan med bindende krav

Det tredje og sidste spørgsmål går på, om regeringen vil ændre sin klimatilpasningsstrategi, således, at der udarbejdes en egentlig handlingsplan med bindende krav.

Jeg tolker spørgsmålet sådan, at der spørges til, hvorvidt regeringen på baggrund af AMAP-

rapportens konklusioner vil ændre den nuværende klimatilpasningsstrategi, så der bliver udarbejdet en handlingsplan med bindende krav til fx kommunerne.

Som tidligere nævnt er der altså ikke noget nyt i AMAP-rapporten i forhold til de hidtidige udmeldinger om den forventede havvandstigning i de danske farvande.

Derfor giver rapportens konklusioner heller ikke anledning til, at ændre regeringens strategi på området, så jeg nu skulle udarbejde en handlingsplan med bindende krav.

Derudover mener jeg, at den tilgang, der er valgt i regeringens klimatilpasningsstrategi *er* den rigtige: Alle skal tage ansvar for, at klimatilpasning sker inden for deres respektive områder – det være sig statslige myndigheder, virksomheder, kommuner og borgere.

Jeg ser ikke noget behov for at detailstyre klimatilpasningsindsatsen med bindende krav. En væsentlig del af indsatsen vil ske ude i kommunerne – jeg har tillid til, at kommunerne er sig deres ansvar bevidst. Det har jeg også givet udtryk for over for Martin Damm, formand for KL's Miljø- og Teknikudvalg.

Der skal derfor, efter min opfattelse, ikke ændres på den eksisterende arbejdsdeling mellem stat og kommuner. Og det er en opfattelse KL - så vidt jeg forstår - også deler.

Kommunerne er meget forskellige, derfor skal indsatsen også være fleksibel, så man løbende kan justere indsatsen efterhånden, som man får mere viden.

Derudover skal indsatsen også være økonomisk ansvarlig. Det bliver indsatsen bl.a., når vi får de kreative løsninger på bordet – løsninger der kan tjene mere end ét formål.

Og det tror jeg helt afgjort, kommunerne er bedst til at vurdere – de har lokalkendskabet og detailviden - klimatilpasning er ikke bare et problem – det er en mulighed - en mulighed for at gennemføre lokale løsninger, som samtidig kan gavne lokalsamfundet på andre måder.

Jeg vil derfor heller ikke være med til at pålægge kommunerne at lave specifikke klimatilpasningsstrategier. Det vil simpelthen være for dyrt og for ufleksibelt, og som jeg har forstået det, så bakker KL heller ikke op om et krav om, at alle kommuner skal lave en klimatilpasningsstrategi.

Kommunerne skal have metodefrihed. Sidste års kommuneundersøgelse viste, at klimatilpasning

kan foregå både på det praktiske plan og på det overordnede strategiske niveau i kommunen og at klimatilpasning indgår i en lang række planer, fx kommuneplan, spildevandsplan, kystplan og beredskabsplan.

Jeg ser derfor ingen grund til at anfægte det kommunale selvstyre. Men jeg er meget opmærksom på, at vi selvfølgelig skal samarbejde om løsning af denne opgave, både på tværs af myndigheder og på tværs af sektorer.

Derfor gav jeg selv startskuddet til 'Tour de Klimatilpasning' den 23. maj i Aarhus.

'Touren' er en række seminarer rundt om i landet arrangeret af Videncenter for Klimatilpasning i samarbejde med KL. Seminarerne skal sætte fokus på viden, værktøjer og samarbejde, og formålet er netop at hjælpe kommunerne udover startrampen og inspirere dem til at dele viden og erfaringer.

For at understøtte vidensdeling og samarbejdet i kommunerne har Videncenter for Klimatilpasning offentliggjort et interaktivt Danmarkskort på klimatilpasning.dk, som kommunerne bl.a. kan bruge til at få et overblik over, hvad der sket på klimatilpasningsområdet i nabokommunerne.

Videncenter for Klimatilpasning har desuden tidligere på foråret offentliggjort et kystplanlæg-

ningsværktøj på klimatilpasning.dk, som viser kystens udvikling med de forventede klimaforandringer.

Næste offentliggørelse – som forventes på den anden side af sommerferien - bliver screeningsværktøjet 'Havvand på Land', hvor man kan lokalisere de områder, der risikerer at blive oversvømmet, når havniveauet stiger – et værktøj, som er meget efterspurgt af kommunerne.

Statens opgave er at sikre den nyeste viden og de nødvendige værktøjer, så fx kommuner, borgere og virksomheder kan træffe de rigtige beslutninger. Staten skal også sikre, at der ikke er lovgivningsmæssige hindringer i vejen for fx kommunernes klimatilpasningsindsats.

Staten er i fuld gang – kommunerne er i fuld gang - strategien virker – jeg kan ikke få øje på noget afgørende, som skulle tale for en anden tilgang end den, som regeringen har valgt.

Eller som man siger på amerikansk –
if it ain't broke, why fix it...

TAK